Załącznik nr 1
do Powiatowego Programu Przeciwdziałania
Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
na lata 2026-2030

PROGRAM KOREKCYJNO-EDUKACYJNY DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ NA LATA 2026 - 2030

SPIS TREŚCI

	WPROWADZENIE…….…	3
1.	CELE PROGRAMU…….……	4
2.	ODBIORCY I SPOSÓB REKRUTACJI……	4
3.	SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU, ZASADY UCZESTNICTWA……..…	5
4.	PRZEBIEG PROGRAMU I ZAKRES TEMATYCZNY……	7
5.	MONITORING I EWALUACJA……...…	13
6.	ZAKŁADANE REZULTATY DZIAŁAŃ……..	15
7.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ……..	15
8.	PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC WRÓCIŁY DO STOSOWANIA ZACHOWAŃ PRZEMOCOWYCH, SPRZED PROGRAMU KORKECYJNO-EDUKACYJNEGO……...	16

WPROWADZENIE

Przemoc domowa jest istotnym problemem społecznym, który może występować we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy też sytuacji materialnej. Przemoc jest zarówno następstwem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i bez wątpienia należy zakwalifikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Osobami najczęściej doświadczającymi przemocy są kobiety, dzieci oraz osoby starsze. Istotnym problemem jest fakt, że ludzie niechętnie przyznają się do przemocy, stąd dokładna diagnoza zjawiska jest trudna do zweryfikowania. Przeciwdziałanie przemocy domowej obejmuje działania skierowane zarówno do osób krzywdzonych, jak i do osób stosujących przemoc. Skuteczność działań podejmowanych wobec rodziny, w której istnieje przemoc zależy w głównej mierze od wieloaspektowości i kompleksowości udzielanej pomocy.

Realizując założenia wskazane w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 oraz Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2026-2030, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kraśniku opracowało Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową zwany dalej Programem.

Osoby stosujące przemoc są karane wyrokami sądów, o ile osoba doznająca przemocy nie wycofa oskarżenia. Zazwyczaj pierwszy wyrok jest orzekany w zawieszeniu i osoba stosująca przemoc powraca do środowiska, gdzie stosowała przemoc. Oczekiwania, że wyrok spowoduje zatrzymanie zachowań przemocowych jest błędem. Skuteczne rozwiązywanie problemów przemocy powinno zatem obok interwencji i kary uwzględniać na równi aktywną pracę osoby stosującej przemoc nad zmianą w dedykowanych mu programach korekcyjno-edukacyjnych. Osoby te powinny być poddawane ścisłej, konsekwentnej, społecznej kontroli poprzez systemowe rozwiązania, na wszystkich poziomach profilaktyki gwarantujących monitoring tego problemu i ograniczanie jego skali.

Oferta skierowana na zmianę zachowania osoby stosującej przemoc domową jest jednocześnie odpowiedzią na zapotrzebowanie osób doznających przemocy, które zwracając się o pomoc oczekują szeroko pojętej ochrony, której istotnym elementem jest zmiana zachowań osoby stosującej przemoc domową. Podstawą pracy z osobą stosującą przemoc jest diagnoza jego obszaru problemowego, powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym dopuszczaniem się jej oraz rozwijanie u niej umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez używania przemocy.

Program dla osób stosujących przemoc domową ma charakter korekcyjno-edukacyjny. Część korekcyjna ukierunkowana jest na zdobycie umiejętności niestosowania przemocy, trening umiejętności społecznych, asertywność oraz naukę konstruktywnego rozwiązywania sporów i korzystania ze wsparcia społecznego. W części edukacyjnej koncentrujemy się na przekazaniu szeroko pojętej wiedzy na temat zjawiska przemocy.

1. CELE PROGRAMU

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową stanowi integralną część systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Powiecie Kraśnickim. Głównym celem programu mającym charakter korekcyjny jest powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym jej stosowaniem wobec bliskich.

Cele szczegółowe:

- uświadomienie czym jest przemoc;
- zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy domowej;
- uzyskanie świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich;
- uznanie przez osobę stosująca przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe;
- opracowanie „planu bezpieczeństwa" zapobiegającego użyciu siły i przemocy;
- poszerzenie katalogu zachowań o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu bliskich i postawie partnerskiej, nauka korzystania z pomocy innych;
- kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez używania przemocy;
- nauka umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć;
- uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

2. ODBIORCY I SPOSÓB REKRUTACJI

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową są kierowane do:

- osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy domowej, odbywających karę pozbawienia wolności w zakładach karnych,

- osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy, wobec których sąd zawiesił warunkowo wykonanie kary, zobowiązując ich do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym,
- osób stosujących przemoc domową, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii,
- osób, które w wyniku innych okoliczności same zgłaszają się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym, w szczególności osobistej decyzji podjętej w związku z kontaktem z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy domowej (w tym osoby uzależnione od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych po zakończonym programie psychoterapii uzależnień i utrzymujące abstynencję).

Uczestników kieruje do programu sąd, prokuratura, policja, zespoły interdyscyplinarne w ramach procedury „Niebieska Karta", indywidualna decyzja chęci uczestnictwa w programie. Program nie stanowi osobistej psychoterapii sprawcy, jest jedynie oddziaływaniem korygującym na jego niepożądane i szkodliwe zachowania i postawy.

W programie nie mogą uczestniczyć:

- osoby z doświadczeniem kryzysu psychicznego,
- osoby uzależnione od alkoholu lub środków psychoaktywnych, które nie przeszły podstawowego programu leczenia uzależnienia,
- osoby z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi, w szczególności z zaburzeniami osobowości antyspołecznej oraz zaburzeniami osobowości pogranicznej.

3. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU, ZASADY UCZESTNICTWA

Program korekcyjno-edukacyjny prowadzony jest w oparciu o Model The Duluth, a realizatorzy programu zostali przeszkoleni w tym zakresie. Realizacja i specyfika zadania wymaga działań typowo psychologicznych, a więc konieczne jest profesjonalne przygotowanie kadry realizatorów. Realizatorzy muszą dysponować wiedzą na temat procesu grupowego, umiejętnościami pracy warsztatowej oraz mieć specjalistyczne wyższe wykształcenie. Program edukacyjno-korekcyjny jest prowadzony przez dwóch trenerów ze względu na wysoki poziom zaprzeczania i manipulacji ze strony uczestników.

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne prowadzone są przez osoby, które:

1) posiadają wykształcenie wyższe na kierunku praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub
2) posiadające tytuł zawodowy magistra na kierunku:

a) psychologia, praca socjalna, pedagogika, pedagogika specjalna, nauki o rodzinie, politologia, politologia i nauki społeczne w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, resocjalizacji lub pracy socjalnej lub

b) innym, uzupełnionym studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki lub resocjalizacji, lub

3) będące terapeutami lub psychoterapeutami;
4) posiadające udokumentowany co najmniej 3-letni staż pracy w instytucjach lub innych podmiotach realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
5) posiadające zaświadczenie o ukończeniu szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc domową. (§ 6 Rozporządzenia MRiPS z dnia 20.06.2023 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 1163)

ZASADY UCZESTNICTWA W PROGRAMIE:

1. Przyjęcie odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy domowej,
2. Systematyczna obecność na zajęciach,
3. Bezpieczne i zgodne z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
4. Zobowiązanie do powstrzymywania się od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z bliskimi,
5. Udział osób zgłaszających się dobrowolnie do programu, objęty zostanie tajemnicą z wyjątkiem bliskich, instytucji, które skierowały osobę stosującą przemoc do programu.
6. Osoby uzależnione od alkoholu lub substancji psychoaktywnych, które przeszły podstawową terapię zobowiązują się do powstrzymywania się od spożywania alkoholu i substancji psychoaktywnych,
7. Prowadzący może odmówić przyjęcia uczestnika na kolejną edycję ze względów organizacyjnych np. gdy grupa liczy powyżej 15 uczestników lub ma charakter zamknięty, jednorodny - uczestnicy są na podobnym poziomie wiedzy dot. zjawiska przemocy. W przypadku odmowy uczestnikowi udziału w programie, prowadzący wskazuje inne możliwości pomocy.

8. Uczestnik otrzymuje zaświadczenie ukończenia programu z wynikiem pozytywnym, gdy nieobecności nie przekraczają dwóch spotkań grupowych, uczestnik odbył wszystkie spotkania indywidulane, przyswoił niezbędną wiedzę przekazywaną w programie, jego zaangażowanie w procesie grupowym nie budziło zastrzeżeń, a osoby z najbliższego otoczenia potwierdzają pozytywną zmianę i zatrzymanie zachowań przemocowych.

W programie będą wykorzystywane następujące metody pracy:

- indywidualne spotkania,
- spotkania grupowe,
- mikroedukacja, mini wykłady,
- warsztaty konkretnych umiejętności,
- zadania domowe - podanie uczestnikom do przemyślenia i przeanalizowania zagadnień,
- dyskusja „burza mózgów”,
- projekcja filmów - praca na przykładowych, zobrazowanych sytuacjach z wykorzystaniem filmów o charakterze edukacyjnym, fabularnym.

4. PRZEBIEG PROGRAMU I ZAKRES TEMATYCZNY

Program przewiduje 15 spotkań grupowych po 4 godziny, oraz 4 godziny sesji indywidualnych dla każdego uczestnika. Razem 64 godziny szkoleniowe (45 min). Zajęcia w ramach programu odbywać się będą w grupach od 5 do 15 osób, raz w tygodniu. O wstępnym zakwalifikowaniu danej osoby do programu zostaje powiadomiony sąd i ośrodek pomocy społecznej. W trakcie programu na bieżąco przekazywane są informacje do w/w instytucji o udziale osób w spotkaniach. W przypadku absencji powyżej 2 zajęć grupowych osoba nie otrzyma zaświadczenia o pozytywnym ukończeniu programu.

Szczegółowe zasady uczestnictwa i ukończenia programu zawarte są w kontrakcie, podpisywanym z każdym uczestnikiem. Ponadto, w kontrakcie uczestnik zobowiązuje się do przestrzegania następujących zasad:

- zakończenia używania jakiejkolwiek formy przemocy,
- powstrzymywania się od spożywania alkoholu lub substancji psychoaktywnych,
- podjęcia lub kontynuowania terapii uzależnienia od alkoholu lub innych środków uzależniających, jeśli wymaga tego jego sytuacja osobista (wraz z przedłożeniem stosownego zaświadczenia).

Kwalifikacja uczestnika do programu

Pierwsza sesja indywidualna - diagnoza

1. **Arkusz personalny uczestnika**: wymóg uznania osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy domowej, informacje o uczestniku, aktualna sytuacja rodzinna i zawodowa, okoliczności skierowania do programu, osoby doświadczające przemocy, najgroźniejsze i typowe formy i okoliczności przemocowych zachowań, cechy osobiste uczestnika istotne dla pracy korekcyjnej, dane osób upoważnionych do kontaktu.
2. **Historia przemocy**: dane osobowe, przyczyna zgłoszenia (co zrobił? konkretne zachowanie) sytuacja rodzinna, osobista, zawodowa, karalność, opis własnych doświadczeń uczestnika związanych z przemocą, informacja o osobach do kontaktu celem prowadzenia monitoringu i ewaluacji.

Druga sesja indywidulana – orientacyjna

1. Zapoznanie z cyklem przemocy
2. Poznanie technik powstrzymywania przemocy
3. Opracowanie „Planu Bezpieczeństwa".

Jeżeli uczestnik programu nie jest w stanie skonstruować planu bezpieczeństwa lub wymaga dodatkowej diagnozy ustalane są kolejne sesje indywidualne.

W trakcie trwania programu możliwe jest odbycie dodatkowej sesji indywidualnej, jeżeli uczestnik lub osoba prowadząca dostrzega taką potrzebę.

TEMATYKA SPOTKAŃ GRUPOWYCH

Spotkania grupowe w ramach programu obejmują następujące tematy:

SESJA GRUPOWA I

Nie używanie przemocy i analizowanie przemocy fizycznej. Zrozumienie używania przemocy jako taktyki kontroli:

- zawarcie kontraktu grupowego, omówienie norm grupowych,
- analiza planów bezpieczeństwa uczestników,
- definiowanie nie stosowania przemocy i definiowanie przemocy,
- analiza doświadczeń uczestników celem wydobycia mitów na temat przemocy i ich podważenia,
- zachęcanie do wyboru prawidłowych zachowań,
- prezentacja i analiza scenki filmowej „Ty nigdzie nie pójdziesz" zgodnie

z kwestionariuszem kontrolowania.

SESJA GRUPOWA II

Zakończenie używania przemocy. Definiowanie niezastraszającego zachowania. Analizowanie zastraszania i onieśmielania:

- analiza planów bezpieczeństwa uczestników,
- analiza kwestionariuszy kontrolowania przygotowanych przez uczestników opisujących stosowanie przemocy fizycznej,
- inscenizacje - granie ról na podstawie kwestionariuszy opisujących przykłady stosowania przemocy fizycznej przez uczestników,
- prezentacja techniki asertywności (wykład),
- definicja asertywności,
- kryteria różnicujące człowieka uległego, agresywnego, asertywnego,
- lista praw asertywnych,
- zdefiniowanie niezastraszającego zachowania,
- ćwiczenie zachowań niezastraszających i onieśmielających,
- prezentacja i analiza scenki filmowej „Ty nie dbasz o moje potrzeby" zgodnie z kwestionariuszem kontrolowania.

SESJA GRUPOWA III

Zrozumienie zastraszania i onieśmielania jako taktyki kontroli. Zakończenie używania zastraszania i onieśmielania.

- analiza planów bezpieczeństwa uczestników,
- analiza kwestionariuszy kontrolowania przygotowanych przez uczestników opisujących zastraszanie i onieśmielanie „burza mózgów",
- inscenizacje - granie ról na podstawie kwestionariuszy opisujących przykłady zastraszania i onieśmielania,
- zapoznanie z definicją uczuć (wykład),
- prezentacja listy uczuć i stanów emocjonalnych,
- dzielenie się spostrzeżeniami na temat przeżywania, wyrażania i wyzwalania uczuć u innych.

SESJA GRUPOWA IV

Definiowanie szacunku i analizowanie przemocy emocjonalnej.

- analiza planów bezpieczeństwa uczestników,
- omówienie pracy domowej,

- definiowanie szacunku,
- dyskusja na temat cech, które posiadają osoby, które darzymy szacunkiem,
- dyskusja na temat: Kto was szanuje?, Za co was inni szanują?,
- reprezentacja i analiza scenki filmowej „Dlaczego musisz podrywać każdego napotkanego?" zgodnie z kwestionariuszem kontrolowania,
- wyjaśnienie czym jest bagatelizacja, pomniejszanie, redukcja napięcia.

SESJA GRUPOWA V

Zrozumienie używania przemocy emocjonalnej jako taktyki kontroli. Zakończenie stosowania przemocy emocjonalnej.

- analiza planów bezpieczeństwa uczestników,
- analiza kwestionariuszy kontrolowania przygotowanych przez uczestników opisujących stosowanie przemocy emocjonalnej,
- inscenizacje - granie ról na podstawie kwestionariuszy opisujących stosowanie przemocy emocjonalnej,
- wykład na temat złości. Co to jest złość?, Czy złość jest zła?,
- dyskusja na tematy: Dlaczego wybieram złość?, irracjonalne przekonania, które przyczyniają się do odczuwania złości,
- zalety i koszty używania złości,
- prezentacja techniki radzenia sobie ze złością.

SESJA GRUPOWA VI

Definiowanie zaufania i wsparcia. Analizowanie izolowania.

- analiza planów bezpieczeństwa uczestników,
- omówienie pracy domowej,
- definiowanie wsparcia i zaufania.
- „koło Równości i Partnerstwa".
- prezentacja i analiza scenki filmowej „Zadałem Ci tylko kilka prostych pytań" zgodnie z kwestionariuszem kontrolowania.

SESJA GRUPOWA VII

Zrozumienie stosowania izolacji jako taktyki kontroli. Zakończenie używania izolowania.

- analiza planów bezpieczeństwa uczestników,
- analiza kwestionariuszy kontrolowania przygotowanych przez uczestników opisujących stosowanie izolowania,

- inscenizacje - granie ról na podstawie kwestionariuszy opisujących stosowanie izolowania,
- jak radzić sobie z przykrymi emocjami?

SESJA GRUPOWA VIII

Definiowanie szczerości i odpowiedzialności. Analizowanie zaprzeczania, pomniejszania.

- analiza planów bezpieczeństwa uczestników,
- omówienie pracy domowej,
- definiowanie szczerości i odpowiedzialności,
- omówienie 12 Kroków Anonimowych Alkoholików w odniesieniu do osób stosujących przemoc,
- wypełnienie kwestionariuszy: Odpowiedzialność I i Odpowiedzialność II.

SESJA GRUPOWA IX

Rozumienie użycia minimalizacji, zaprzeczania, obwiniania jako taktyki kontroli. Zaprzestanie używania minimalizacji, zaprzeczania i obwiniania.

- analiza planów bezpieczeństwa uczestników,
- omówienie pracy domowej,
- omówienie sposobów wypierania, minimalizacji, zaprzeczania i obwiniania,
- prezentacja i analiza scenki filmowej „Obiecałaś, że zapomnisz o tym" zgodnie z kwestionariuszem kontrolowania,
- analiza kwestionariuszy kontrolowania przygotowanych przez uczestników na zasadzie „burzy mózgów",
- wykład poprawa stosunków z najbliższymi i innymi ludźmi,
- ankieta „Odpowiedzialność mężczyzny".

SESJA GRUPOWA X

Definiowanie szacunku seksualnego i analizowanie przemocy seksualnej.

- analizowanie planów bezpieczeństwa uczestników,
- omówienie pracy domowej,
- definiowanie szacunku seksualnego i przejawy przemocy seksualnej,
- analizowanie przemocy seksualnej,
- analizowanie scenki opisującej przemoc seksualną,
- dyskusję nad społecznymi przekonaniami, które mają wpływ na mężczyzn,
- koncepcja szacunku seksualnego,

- wypełnianie kwestionariuszy kontrolowania przykładami stosowania przemocy seksualnej.

SESJA GRUPOWA XI

Rozumienie używania przemocy seksualnej jako techniki kontroli. Zakończenie używania przemocy seksualnej.

- analizowanie planów bezpieczeństwa uczestników,
- omówienie pracy domowej,
- dyskusja na temat przekonań dotyczących seksualności i małżeństwa,
- analizowanie scenki dotyczącej przemocy seksualnej,
- omówienie kwestionariuszy kontrolowania przygotowanych przez uczestników,
- wykład na temat: „Miłość i intymność".

SESJA GRUPOWA XII

Definiowanie partnerstwa, analizowanie męskich przywilejów, przemocy ekonomicznej i wykorzystywania dzieci.

- analizowanie planów bezpieczeństwa uczestników,
- definiowanie partnerstwa i zdefiniowanie ról w rodzinie (mąż, żona, matka, ojciec, dziecko),
- wypełnienie kwestionariusza „Co utrudnia osiągnięcie partnerstwa w związku?".

SESJA GRUPOWA XIII

Zrozumienie używania męskich przywilejów, przemocy ekonomicznej i używania dzieci jako taktyki kontroli. Rozumienie użycia męskich przywilejów, przemocy ekonomicznej i używania dzieci jako taktyki kontroli.

- analizowanie planów bezpieczeństwa uczestników,
- dyskusja na temat pracy domowej,
- omówienie scenki I: dotyczącej używania męskich przywilejów,
- dyskusja o scence II: dotyczącej używania męskich przywilejów i przemocy ekonomicznej,
- analizowanie scenki III: dotyczącej używania dzieci,
- wypełnienie kwestionariuszy kontrolowania,
- co to jest przywilej mężczyzny?, przykłady przywilejów mężczyzny,
- co to znaczy używanie dzieci?, przykłady używania dzieci,
- co to znaczy przemoc ekonomiczna?, przykłady ekonomicznej przemocy,

- wypełnienie kwestionariuszy kontrolowania z używaniem przywilejów męskich, przemocy ekonomicznej lub używania dzieci,
- inscenizacje - granie ról z używaniem przywilejów mężczyzny, przemocy ekonomicznej i wykorzystywania dzieci,
- dyskusja - Jak inaczej bez użycia przywilejów mężczyzny, przemocy ekonomicznej i wykorzystywania dzieci można przeprowadzić rozmowę?,
- arkusze dotyczące wychowania dzieci „Czym dziecko żyje, tego się nauczy" i sposobu okazywania im miłości „99 sposobów okazywania dzieciom miłości"- dyskusja.

SESJA GRUPOWA XIV

Definiowanie negocjacji i sprawiedliwości. Analiza wymuszania i grożenia. Zrozumienie wymuszania i grożenia jako taktyki kontroli.

- analizowanie planów bezpieczeństwa uczestników,
- omówienie pracy domowej,
- definiowanie negocjacji,
- kwestionariusz „Otwarta negocjacja",
- dyskusja na temat negocjacji i jej zasad,
- omówienie scenki filmowej „Żaden sędzia nie da ci opieki nad naszymi dziećmi", zgodnie z kwestionariuszem kontrolowania,
- co jest wymuszeniem i groźbą, przykłady wymuszeń i gróźb,
- analizowanie planów bezpieczeństwa uczestników,
- analizowanie kwestionariuszy kontrolowania wypełnionych przez uczestników.

SESJA GRUPOWA XV

Zrozumienie używania wymuszania i zastraszania.

- analizowanie planów bezpieczeństwa uczestników,
- omówienie kwestionariuszy kontrolowania z przykładem stosowania gróźb lub wymuszania, inscenizacje - granie ról z używaniem wymuszania i grożenia,
- kwestionariusz „Zasady sprawiedliwej kłótni czyli jak pozostać przyjaciółmi, gdy się nie zgadzacie",
- kwestionariusz „Zasady zdrowego rozwiązywania sporów".

5. MONITORING I EWALUACJA

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych adresowany jest do osób stosujących przemoc domową i w związku z tym podlegać będzie monitoringowi oraz ewaluacji. Program

zakończy się badaniem ewaluacyjnym uczestników (ankieta), dotyczącym przebiegu i efektów oddziaływań. Przebieg i efekty Programu wobec osób stosujących przemoc domową objęte są badaniami monitorującymi w trakcie trwania Programu oraz po jego zakończeniu przez 3 lata.

Metody ewaluacji i monitoringu:

- ankieta skierowana do uczestników programu i osób doznających przemocy,
- obserwacja,
- rozmowa z domownikami i instytucjami udokumentowana notatką.

Ewaluacja jest przeprowadzana na etapie wstępnym oraz po zakończeniu Programu poprzez wypełnienie ankiety ewaluacyjnej skierowanej do uczestników i ich domowników. Kryteria ewaluacyjne obejmują m.in. zgodność zawartości merytorycznej Programu z założonymi celami, osiągnięcie założonych celów, oczekiwań uczestników, efektywność Programu.

Wskaźniki oceny monitoringu Programu:

- liczba osób, która rozpoczęła Program,
- liczba osób, które ukończyły Program,
- liczba edycji Programu.

Monitoring sytuacji w rodzinie osoby stosującej przemoc, prowadzony jest na podstawie jego pisemnej zgody. Uzyskuje ją pracownik kierujący do Programu na etapie spotkania diagnostycznego.

Badanie skuteczności programów edukacyjno-korekcyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc domową następuje poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ich ukończeniu.

Wskaźniki oceny skuteczności Programu:

- liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu Programu korekcyjno-edukacyjnego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej.

Monitoring prowadzi osoba prowadząca program poprzez:

- Bezpośredni kontakt z uczestnikiem Programu oraz kontakt z jego bliskimi,
- Kontakt z policją w celu uzyskania informacji na temat ewentualnych zgłoszeń dotyczących przemocy domowej,
- Kontakt z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego,
- Wymianę informacji z kuratorem zawodowym lub społecznym na temat osoby biorącej udział w Programie.

Z ewaluacji sporządza się raport ewaluacyjny przygotowany w oparciu o przedstawione kryteria. Raport przekazuje się do PCPR w Kraśniku do końca stycznia następnego roku.

Raport zawiera:

Opis działań,

a) Zastosowaną procedurę ewaluacyjną;
b) Informację o liczbie uczestników programu, którzy rozpoczęli i ukończyli program;
c) Uzyskane wyniki;
d) Wnioski.

Wnioski z działań monitorujących i ewaluacyjnych zostaną wykorzystane do przyszłego doskonalenia metod programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.

6. ZAKŁADANE REZULTATY DZIAŁAŃ

- minimum 1 edycja w ciągu każdego roku kalendarzowego,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa oraz poprawa jakości życia bliskich uczestnika,
- zwiększenie poziomu wiedzy osób stosujących przemoc na temat przemocy,
- wzrost krytycyzmu wobec zachowań przemocowych,
- wzrost świadomości stosowanych zachowań przemocowych,
- wzrost umiejętności pozwalających kontrolować swoje agresywne zachowania oraz rozwiązywać konflikty bez użycia przemocy,
- zmniejszenie społecznej tolerancji dla przemocy domowej.

7. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową będzie realizowane z budżetu państwa. W związku z powyższym planowanie wydatków następuje na poziomie powiatu rokrocznie, a realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazanych z budżetu państwa na ten cel. Przewiduje się możliwość modyfikacji zaplanowanych działań, terminu ich realizacji oraz źródeł finansowania w celu zwiększenia efektywności założeń Programu.

8. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY OSOBY STOSUJACE PRZEMOC WRÓCIŁY DO STOSOWANIA ZACHOWAŃ PRZEMOCOWYCH, SPRZED PROGRAMU KOREKCYJNO-EDUKACYJNEGO.

1. Pracownik realizujący lub monitorujący realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową podejmuje działania w przypadku:
   - bezpośredniego zgłoszenia się osoby doświadczającej przemocy,
   - uzyskania w toku wykonywania obowiązków związanych z realizacją lub monitoringiem informacji o ponownym istnieniu przemocy domowej osoby uczestniczącej w Programie lub uzasadnionego podejrzenia jej występowania;
   - informacji o występującej w rodzinie przemocy przekazanej przez instytucje i organy administracji rządowej i samorządowej;
   - informacji o występującej w rodzinie przemocy przekazanej przez osoby, które osoba uczestnicząca w programie podała do kontaktu lub inne osoby fizyczne (także w formie anonimowej);
   - zgłoszenia się byłego uczestnika programu korekcyjno-edukacyjnego ze swoim problemem.
2. Po uzyskaniu informacji o powrocie osoby stosującej przemoc do stosowania zachowań przemocowych sprzed programu należy nawiązać niezwłocznie kontakt z:
   - osobami bliskimi dotkniętymi przemocą,
   - osobą stosującą przemoc,
   - osobami, które uczestnik programu podał do kontaktu,
   - osobami, które mogą być ewentualnymi świadkami powrotu do zachowań przemocowych,
   - instytucją, która zgłosiła osobę do udziału w programie,
   - innymi osobami fizycznymi, instytucjami i organizacjami, które są zaangażowane w system przeciwdziałania przemocy domowej.
3. W razie bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia osoby doświadczającej, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domowej powinno nastąpić:
   - wezwanie Policji.
   - powiadomienie właściwego ośrodka pomocy społecznej a w szczególności zespół interdyscyplinarny, oraz sąd rejonowy a w szczególności zespół kuratorskiej służby sądowej do spraw wykonywania orzeczeń w celu podjęcia stosownych działań diagnozujących i interwencyjnych w rodzinie podejrzanej o stosowanie przemocy,

- powiadomienie ośrodka interwencji kryzysowej w celu podjęcia stosownych działań diagnozujących i interwencyjnych w rodzinie podejrzanej o stosowanie przemocy,
- uruchomienie procedury „Niebieska Karta".

4. Należy nawiązać kontakt z osobą wobec, której istnieje podejrzenie ponownego stosowania przemocy. Podczas rozmowy z uczestnikiem programu należy:
   - sprawdzić jaka jest aktualna sytuacja życiowa uczestnika i jaki czynnik mógł spowodować powrót do zachowań przemocowych,
   - omówić z uczestnikiem plan bezpieczeństwa sporządzony podczas udziału w programie oraz poznane techniki bezpieczeństwa,
   - przypomnieć o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, włącznie z możliwością uruchomienia ponownie procedury „Niebieska Karta" i zawiadomienia prokuratury,
   - poinformować o możliwościach podjęcia terapii psychologicznej,
   - motywować do ponownego udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową,
   - motywować do podjęcia leczenia w ośrodku terapii uzależnień w przypadku, gdy u podłoża zachowań przemocowych leży alkohol lub inne środki psychoaktywne albo zmieniające świadomość.